

דפי עיון

במפרשים

"ליהודים היתה אורה" אמר רבי יהודה:

אורה - זו תורה.

וכך הוא אומר:

"כי נר מצוה ותורה אור" [מגילה ט"ז]

לזכרה של: אורה מושקוביץ ע"ה

משואות-יצחק

יו"ל ע"י מ. מושקוביץ * משואות-יצחק 79858, ד.ג. שדה-גת * טל': 08-8581440 * פקס: 08-8503835

שנת תשס"ו

פרשת עקב

א. הכתב והקבלה.

פרק ט' פסוק י'

(י) ויתן ה' אלי. וזמקרא שח"ו אמר עוד הפעם נתן ה' אלי, ויכל שאין שתי נתינות חלה שות. צבורהחם, השניה היא נתינה בשמים דבר הניתן מיד ליד, וזה היה מקץ מ' יום כי אז נסר ה' את הלוחות למטה, ונתינה ראשונה היא נתינה רוחנית, היא הלמוד, כי המלמד את תלמידו דבר מן המושכלות שלא היה זיכרו לעמוד עליו מדעתו, הגה המלמד הוא נוחן ומשפיע, והלומד ממנו הוא מקבל, ולזה נקראה התורה צבס לקס, יערוף כעטר לקסי, כי לקס טוב נחמי לכס, וכנר ישמש המקרא לשון נתינה על המלמד, תן לחכם ויחכם עוד (משלי ט') דתרגומו אלוף לסכימא, (ורגיל דדברי רבותינו, חנו רבנן ואף שיהא צמקרון, ע"א הסעל, כמו חמה לי עורף (ט"ז כ"ז מ"א) כי יתנו צבויס (הושע ז') תי"ו רפוי, ופירשוהו (ב"ב ט') אם יהיו טובין ועומקין בתורה, וכן פירש מהר"ם ערסון (צערס חנה). הגה אשר שאמר ואשצ צבר ארצעים יוס וארצעים לילס, צא בלן לפודיע עה היה חכנית המכוון ציטיצמו צבר און זה, ע"ו אמר ויתן ה' אלי תג' כלומר צהמטן און זה היה הקציה מלתדני המכוון האמתי צמחצט שעל הלוחות, כי צעצרת הדצריס סאלס כלוליס כל התריץ מלות עם כל פרטיהם ופרטי פרטיהם, וזה היה מטה לומד מפי סגצורה צפודו על סהר ארצעים יוס, וזה שאמרו (צרצס כי חשט ע' ע"ז) לחס לא אכל אכל מלסמה של תורה אכל, ומיס לא שחה אכל מימס של תורה שחה וסיה לומד תורה ציוס ושפוט אותה צינו לצין עלמו צלילס, ועל מקרא דילן אמרו (ויקרא רבס ע' כ"צ) ללמדך שמקרא ומטנה הלכות מוססות וסגדות ומה שחלומיד ותיק עתיד לברות כלן נתנו הלכה למטה מסיני, מנולר דעת רצותיו לסרס עלת ויתן על הלמוד, שלמדו הקציה למטה את המכוון הסנימי צעצרת הדצריס, ססלל כל התורה קלס עם כל חלקי:

תלכו

1. לכאורה מה הקושי האפשרי בפסוק?
2. פרשנו מסביר כאן כי מדובר בשתי נתונות שונות, מה הן ומה ההבדל ביניהן?
3. מהי הדרך לתרגום אצ"ן האימור?
4. מהי הדיוק: "הלכה למטה מסיני"?
5. מה הרציון בכל זה?

* * *

21

כשם שאין בלבבך אלא אחד, כך אין בלבנו אלא אחד, ויצו בזה אתה ישראל אבינו שמע כי יי' שהוא אלהינו ומנהיגנו הוא יי' אחד, היל' אחרת משושה. סתם ואמר בזה שם כבוד מלכותו לעולם ועד. ואחל חובי נעבוד ליסריה לא אסרו משנה, לא ניסריה אסרו יצקם וכו'. כשה' לבת סלך שהרחת ציק קרה וכו', הרצין בזה הסעל לבת סלך שיוצקם אבינו הרחם ונתאיה לפעם נכבד והוא שיובינו בני אחרותי והשנחתו יתו יעטמו בני ישמעל ישראל שהורה שהכירו אחרותו והנהגתו העולם בכללו אבל לא הכיר בהם שהכירו שהשנחתו בשטלים בפרט, לזה נלה להם כי הלכותו לעולם ועד, כי כשם שהסלך משנח במתהגו כלם ובפרטיו כך השם יתו משנח במתהגו ובפרטיו האדם, ועל זה אסרו היל' ניסריה לא אסרו משנה היל' שאם נאמר בזה שם יחוסה שהססוק שאסר משנה אינו סססוק, ואין ססג כי משנה אסרו עה עה השלמות ואסר להכלות לישראל שמע והאין כי יי' שהוא אלהינו ומנהיגנו שיופסנו הוא אחד שאין בו רבות לזה אם נאסרתו יחוסה שאינו סססוק יחוסה זה נאין, לא ניסריה היו אסרו יעקב להחסיף הבנת על המנהגם, ואם לא ניסריה יחוסה לנו צעה בקצוה התבנת, לזה הקינו לאסרו בדשאנו.

אלקות:

1. מהי השאלה של נשאלה כאן שפרשנו מתחיל' לענות עליה?
2. מהי המחנתו של פרשנו בין "ל"ב"ג - מאד" ואיק הוא מנחם זאת?
3. למה "מאדק" כתוב בסוף?
4. מה בדיוק קרה אצל יצקם ואיק המדרש מסביר את הצנין?
5. ממה חש יצקם, מה השיבו הפנים ולמה זה לא הספיק ליצקם והוא הוסיף משהו?
6. קצת בתוספת לו מה הוא חידש?
7. למה אם כן אנו אומרים זאת בשאלה?

* * *

1. תוספת ברכה.

מה ה' שואל מעמך כי אם ליראה אותו (י' י"ב)
 לפי משפט הלשון הי' צריך לומר שואל ממך, כמו בתהלים (כ"א ה')
 חיים שאל ממך, אך י"ל, שבא לרמוז מה שאמרו בברכות (ל"ג ב') הכל
 בידי שמים חוץ מיראת שמים, כלומר, שמדה זו מיראת שמים מסורה כולה
 לרשותו של אדם. וזה מרומז בלשון מעמך" מדבר שנמצא עמך, וזה —
 ליראה אותי, שזה נמצא רק עמך לבדך, כמבואר, שהכל בידי שמים חוץ
 מיראת שמים.
 ודבר פלא הוא, כי מתכונת אנשים להתנהג בהיפך מהדרוש, כי זה שבידי
 שמים, כגון פרנסה ועסק וכדומה, הם משתדלים בכל כחם ובכל האופנים
 רק על ידי עצמן, ויראת ה', שהיא כולה ברשותם לבד, כמבואר, הם סומכים
 ובוטחים על ה' שהוא יעזור להם, כפי שגראה מכמה תפלות, ומי תכן את
 רוח בני האדם.

פרק י', פסוק יב':

אלקות:

1. אאלתו הנה לכאורה דקדוקית אך מצנהו אינו כן, מהי שאלתו ומה תשובתו?
2. למה זה "ל"ב"ג"?
3. פרשנו שאלה כאלות על התנהגות האדם, מהי ומה מצנהו?

* * *